

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม โดยผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การสร้างและการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร (Population) ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 4,065 คน (สำนักงานทะเบียนท้องถิ่น, 2552 : 10)

2. กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ผู้วิจัยได้มาจากการสุ่มตัวอย่างประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม โดยคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างเพื่อเป็นตัวแทนของประชากร ด้วยวิธีการหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตามสูตรของทาโร ยามาเน (Taro Yamane)

2.1 หาขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากสถิติประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ในปี พ.ศ. 2552 มีจำนวนทั้งสิ้น 4,065 คน การหาขนาดกลุ่มตัวอย่างเพื่อเป็นตัวแทนของประชากรโดยวิธีการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามสูตรของทาโร ยามาเน (Taro Yamane, 1973 : 727) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด (4,065 คน)

e = ความคาดเคลื่อนที่ยอมรับให้เกิดขึ้นในที่นี้ ร้อยละ .05

แทนค่าในสูตร ได้ดังนี้

$$n = \frac{4,065}{1+4,065(0.05)^2} = \frac{4,065}{11.16} = 364.25$$

$$n = 365 \text{ คน}$$

2.2 เทียบสัดส่วนแบบบัญญัติไตรยางศ์ เพื่อให้ได้อัตราส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมกับจำนวนประชากรทั้ง 3 หมู่บ้าน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประชากรและจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

หมู่ที่	จำนวน (คน)	
	ประชากรที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป	กลุ่มตัวอย่าง
หมู่ที่ 1	2,708	243
หมู่ที่ 7	711	64
หมู่ที่ 14	646	58
รวม	4,065	365

2.3. ดำเนินการสุ่มตัวอย่างจากประชากร โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random Sampling) โดยวิธีจับสลาก เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีโอกาสถูกเลือกเท่า ๆ กัน โดยดำเนินการดังนี้

2.3.1 นำกล่องจำนวน 3 ใบ มาเขียนเป็นกล่องที่ 1 กล่องที่ 2 และกล่องที่ 3

2.3.2 นำทะเบียนรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ของหมู่ที่ 1 จำนวน 2,708 คน มาจัดทำเป็นสลาก แล้วใส่กล่องที่ 1

2.3.3 นำทะเบียนรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ของหมู่ที่ 7 จำนวน 711 คน มาจัดทำเป็นสลาก แล้วใส่กล่องที่ 2

2.3.4 นำทะเบียนรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ของหมู่ที่ 14 จำนวน 646 คน มาจัดทำเป็นสลาก แล้วใส่กล่องที่ 3

2.3.5 วิธีจับสลากกล่องที่ 1 โดยการหยิบรายชื่อกลุ่มตัวอย่างจากกล่องที่ 1 ออกมา ครั้งละ 1 ใบ แล้วนำใบที่หยิบได้กลับคืนเข้ากล่องตามเดิม เพื่อให้กลุ่มประชากร

ในกลุ่มมีโอกาสถูกเลือกเท่า ๆ กัน ถ้าหยิบซ้ำกับใบเดิมที่ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างแล้ว ก็ให้วางคืนเข้าไปในกลุ่มตามเดิม แล้วหยิบใหม่จนครบกลุ่มตัวอย่างของหมู่ที่ 1 จำนวน 243 ใบ การดำเนินการจับสลากกลุ่มที่ 2 และกลุ่มที่ 3 ทำเหมือนกลุ่มที่ 1 จนครบกลุ่มตัวอย่างของหมู่ที่ 7 (กลุ่มที่ 2) จำนวน 64 ใบ และกลุ่มตัวอย่างของหมู่ที่ 14 (กลุ่มที่ 3) จำนวน 58 ใบ

3. หน่วยที่ใช้ในการวิเคราะห์ (Unit of analysis) การศึกษาครั้งนี้หน่วยที่ใช้ในการวิเคราะห์เป็นปัจเจกบุคคล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ลักษณะของเครื่องมือ

ในการศึกษานี้ผู้ศึกษาได้ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาจากการปรับข้อคำถามจากแบบวัดของ โคมินทร์ กุลเวชกิจ (2549 : 94) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้ศึกษาได้สร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาและขอบเขตของการศึกษา ลักษณะคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบ (Check list) โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อาชีพ และถิ่นที่อยู่อาศัย

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลในการวัดระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบรี อำเภอบรี จังหวัดมหาสารคาม ดังนี้

1. การเลือกตั้ง
2. การมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง
3. การแสดงความคิดเห็น
4. การรวมกลุ่มผลประโยชน์
5. การแสดงออกซึ่งความต้องการต่าง ๆ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะทั่วไปที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบรี อำเภอบรี จังหวัดมหาสารคาม เป็นคำถาม ชนิดปลายเปิด

การสร้างและการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

วิธีการสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาคำเนินการดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

2. กำหนดขอบข่ายของข้อคำถามตามความมุ่งหมายที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ซึ่งประกอบด้วย

2.1 การเลือกตั้ง

2.2 การมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง

2.3 การแสดงความคิดเห็น

2.4 การรวมกลุ่มผลประโยชน์

2.5 การแสดงออกซึ่งความต้องการต่าง ๆ

3. รวบรวมข้อคำถามในแต่ละด้านจัดทำเป็นร่างแบบสอบถาม

4. นำร่างแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อพิจารณาตรวจแก้ไขเนื้อหา และสำนวนภาษาที่ใช้ ตลอดจนความถูกต้องเหมาะสมตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา

5. นำแบบสอบถามฉบับร่างที่ผ่านการแก้ไขแล้ว ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ ที่ปรึกษาการศึกษาการค้นคว้าอิสระ ไปเสนอผู้เชี่ยวชาญ และทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ภาษา สถิติการวิจัย และการวัดผลประเมิณผล และความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับตัวแปร โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of congruence) ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ดังนี้

5.1 นางสาวศรีประไพ ไชยศรีรักษ์ วุฒิการศึกษา รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองคลัง เทศบาลตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

5.2 นายกมล ตราชู วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต สาขา วิชาเอกการประถมศึกษา ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายพัฒนางานวิชาการ (ศึกษานิเทศก์ คศ.3) กองการศึกษา เทศบาลเมืองมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

5.3 นายไสว ประภาศรี วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต สาขา วิชาเอกหลักสูตรและการสอน ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา

(ศึกษานิเทศก์ คศ.3) กองการศึกษา เทศบาลเมืองมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติและการวัดผลประเมินผล

6. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ และนำไปใช้กับประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลบรบือที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน คัดเลือกแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item Total Correlation) และค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach 's Alpha Coefficient)

7. นำแบบสอบถามที่ได้จัดพิมพ์เป็นชุดสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือรับรองและแนะนำตัวผู้วิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงนายกเทศมนตรีตำบลบรบือ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม

2. แต่งตั้งผู้ช่วยผู้วิจัยที่เป็นพนักงานจ้างเทศบาลตำบลบรบือ

3. อบรมผู้ช่วยโดยชี้แจงวัตถุประสงค์และความเป็นอิสระในการให้ข้อมูลรายละเอียดของแบบสอบถาม ประโยชน์ที่กลุ่มตัวอย่างและผู้อื่นจะได้จากการวิจัย เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันและให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามอย่างถูกต้อง ครบถ้วน และเก็บข้อมูลได้ตามกำหนดเวลาที่ตั้งไว้

4. ผู้ช่วยได้แจกแบบสอบถามกับประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในเขตเทศบาลตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม

5. หากไม่สามารถจัดเก็บแบบสอบถามได้ครบตามกำหนดวัน เวลา ผู้ศึกษาก็จะดำเนินการจัดเก็บให้ครบตามกำหนด

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลจากแบบสอบถามเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้ศึกษาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จากนั้นจึงนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องโปรแกรมคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ และความถูกต้องของแบบสอบถามที่ได้รับคืน

2. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ ลงรหัสตามแบบการลงรหัส (Coding Form)

3. การวิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถามตอนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมทาง

การเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบรบือ มีเกณฑ์การใช้คะแนนการตอบแบบสอบถาม ดังนี้

ทุกครั้ง	กำหนดให้	5 คะแนน
เกือบทุกครั้ง	กำหนดให้	4 คะแนน
บางครั้ง	กำหนดให้	3 คะแนน
นาน ๆ ครั้ง	กำหนดให้	2 คะแนน
ไม่เคยเลย	กำหนดให้	1 คะแนน

4. นำคะแนนที่ได้ไปคำนวณหาค่าเฉลี่ยแล้วกำหนดเกณฑ์ในการแปล

ความหมายค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 162)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51-5.00	ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51-4.50	ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก
2.51-3.50	ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง
1.51-2.50	ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย
1.00-1.50	ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

5. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

6. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบรบือ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 โดยการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

7. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบรบือ จำแนกตามเพศ อาชีพ และถิ่นที่อยู่อาศัย เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 จำแนกตามเพศใช้สถิติ Independent Sample t-test ส่วนจำแนกตามอาชีพและถิ่นที่อยู่อาศัย โดยใช้สถิติทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียว (One way analysis of Variance) โดยใช้ทดสอบสมมุติฐานที่กำหนดไว้ (อโณทัย ศรีวานิช. 2545 : 124) และเมื่อพบความแตกต่าง (Sig.) จะทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ (Post hoc Comparison) ด้วยวิธีของ Least Significant Different (LSD.) คำนัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ กำหนดไว้ที่ระดับ .05

8. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ความถี่ (Frequency)

1.2 ร้อยละ (Percentage)

1.3 ค่าเฉลี่ย (mean)

1.4 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ t-test (Independent Samples) และ F-test (one - way ANOVA) และการทดสอบรายคู่ (Post hoc Comparison) ด้วยวิธีของ Least Significant Different (LSD.)